

PÁSOVÝ OPAR (HERPES ZOSTER)

O NEMOCI

Charakteristika

Endogenní reaktivace varicella-zoster viru perzistujícího po akutní infekci (často v dětství) v senzitivních gangliích zadních míšních kořenů. **Oportunní endogenní infekce při oslabení organismu různými vlivy např. stres, fyzická únava, vyčerpání organismu, infekce, úraz, operace, imunosuprese, věk apod.**

Původce infekce

Virus Varicella zoster patří do kategorie herpetických virů. Zdrojem infekce je člověk.

Výskyt

Celosvětově, možný u všech osob, které prodělaly plané neštovice. Pokud byl pacient preventivně očkovaný živou vakcínou proti planým neštovicím, je riziko vzniku HZ nižší než po prodělané infekci.

Přenos

Varicella je vysoce infekční nemoc přenosná vzdušnou cestou i dotykem ve stadiu exantému. Má vysoký index manifestnosti. Mírné formy varicelly (někdy jen pár diskretních neštoviček ve vlasech dítěte) uniknou záchytu. **Proto můžeme pásový opar diagnostikovat i u osob bez potvrzeného onemocnění planými neštovicemi v minulosti.** Je možné ovšem potvrdit séronegativitu anti-VZV IgG protilátek. V tomto případě není možné onemocnět HZ, protože chybí v organismu původce onemocnění. Nakažlivost HZ je nižší než u varicelly a je přímo úměrná velikosti výsevu exantému.

Onemocnění

Zarudnutí, svědění, bolestivost a exantém – časté šíření podél interkostálních nervů. Bolestivost regionálních míšních uzlin. **Po onemocnění bývá častý výskyt dlouhodobé a intenzivní bolesti podél postižených nervů, hlavně u seniorské populace.** Komplikace zahrnují parézy (20 %), ušní (herpes zoster oticus) a oční (herpes zoster ophthalmicus) komplikace. Zanechává depigmentaci nebo hyperpigmentaci kůže. Je možná i následná infekce kožní léze.

PÁSOVÝ OPAR (HERPES ZOSTER)

Zdroj: MSD

Léčba

Antivirotická (aciklovir) a symptomatická (analgetika, antidepresiva, antihistaminika, kortikoidy, vitamíny apod.).

Imunita

Po prodělané varicella doživotní proti planým neštovicím, vzniká však riziko herpes zoster a to i opakovaně.

PREVENCE

1. Plané neštovice v anamnéze nebo séropozitivita: **Očkování** dostupnou vakcínou proti pásovému oparu – **1 dávka bez revakcinace nad 50 let věku. Lze očkovat i po prodělaném herpes zoster**, jako prevence dalších recidiv. Neočkovat však, pokud se HZ vyskytuje opakovaně v průběhu roku.
2. Bez anamnézy planých neštovic potvrzené séronegativitou: Částečnou ochranu poskytuje včasná vakcinace proti planým neštovicím. Doporučuje se proto očkovat dospělé anti-VZV séronegativní osoby vakcínou Varilrix.
3. U všech je vhodná nespecifická podpora imunitního systému: zdravý životní styl, imunomodulancia, sekundární prevence a kompenzace již existujících chronických onemocnění, zvládnutí technik zvládnání stresu.